

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 20. velikega travna 1893.

Štev. 14.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem
napravi

javen shod

v nedeljo dné 4. rožnika (junija) t. 1.

v gostilni g. Jož. Breunika v Doberli vesi.

Začetek ob 1/2 4. uri popoldne.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Govor o namenu društva.
3. Govor o političnih strankah na Koroškem.
4. Govor o šolah.
5. Govor o važnosti volitev sploh.
6. Govor o gospodarskih zadevah koroških Slovencev.
7. Slučajni govori, razni nasveti in vpisovanje novih udov.

Po zborovanju bode prosta zabava. — Ustop imajo izključljivo le udje in povabljeni gostje.

Slovenci! Udeležite se tega važnega zborovanja v prav obilnem številu!

Odbor.

Šolski boj občine Tolsti Vrh.

Otroci občine Tolsti Vrh tik trga Guštanja hodijo v tri šole; pa le ena, namreč tista v Kotljah, kjer je tudi farna cerkev, stoji na domačih občinskih tleh; drugi otroci imajo pa bližje v Guštanju in obiskujejo nemško Guštansko šolo, ki je lastnina občine Guštanj; in zopet drugi otroci imajo šolo v Černečah bolj pri rokah, ki pa spada pod občino Libeliče. Šolarji v Kotljah so vsi domačini in Slovenci; tudi v Černečah so najbrž vsi Slovenci, le s tem razločkom, da jih nekaj spada pod občino Libeliče, večina pa pod občino Tolsti Vrh, vendar pa stoji šola na tleh Libeliške občine. Šolarji v Guštanju slednjič so večidel iz občine Guštanj; po národnosti bojo sicer najbrž slovenski otroci v večini, vendar pa je na Koroškem že taka šega, da hočejo tržani vsi Nemci biti, zato imajo tudi Guštanski trdo nemško šolo. Pri tako zamotanih razmerah je težavno, vojskovati se za slo-

venski pouk. Toda vira moža, župan Dominik Kotnik in župnik Jožef Pogačnik, sta se dela lotila in sta pri tem našla pomoč pri drugih občinskih svetovalcih in odbornikih, ki so vsi pošteni slovenski možje. Občina je tedaj prosila, naj se na šolah v Kotljah in v Černečah upelje slovenski pouk, na šoli v Guštanju pa naj se vsaj toliko ozira na otroke iz okolice, da se bodo po slovensko vsaj brati naučili. Zoper to prošnjo ste pa protest vložili občini Guštanj in Libeliče, kjer imajo liberalni nemškovalet krmilo v rokah. Zavolj teh dveh protestov je deželni šolski svet prošnjo odbil. Omeniti pa je treba, da se za Guštansko šolo niti prosilo ni, da bi morala slovenska postati; protest Libeliške občine pa je bil čisto nepotreben, ker je občina vsa slovenska, in ker je šola v Černečah večinoma obiskana od otrok občine Tolsti Vrh. Vprašal bo kdo: no, kaj pa je šolska oblast odredila zastran šole v Kotljah? Tista je vendar v občini Tolsti Vrh, ter jo obiskujejo sami domači, slovenski otroci. Odgovor: deželni šolski svet ni o šoli v Kotljah nič odgovoril, ampak zavolj zgoraj omenjenih dveh protestov in zavolj odbijajoče izjave deželnega odbora je celo prošnjo odbil. Občina se je pritožila na ministerstvo. Tisto je razsodbo deželnega šolskega sveta ovrгло in zaukazalo, naj se stvar vnovič in bolj stvarno preišče in razsodi. Zdaj se je bilo nasprotnikom bati, da bo občina zmagala vsaj zastran šole v Kotljah. Kaj tedaj storijo? Začeli so v Kotljah nabirati podpise za dve prošnji: v eni prošnji so šolsko oblast prosili, naj šola nemška ostane, v drugi pa so deželni zbor prosili, naj se Kotlje odtrgajo od Tolstega Vrha ter naj se uredijo kot samostalna občina! Na podlagi teh dveh po raznih agitacijah napravljenih in podpisanih prošenj je deželni šolski svet mislil, da se ne podá v nobeno nevarnost, ako prošnjo občine Tolsti Vrh vnovič odbije. Torej je dobilo občinsko predstojništvo sledeči odlok:

„Št. 450. / okr. šol. svet.

Slavnemu občinskemu predstojništvu
v Tolstem Vrhu.

Vis. c. kr. deželni šolski svet v Celovcu je z odlokom z dné 25. sušca 1893, št. 740, sledeče semkaj naznanil: „Z vlogo z dné 7. aprila 1888 št. 525 je občinsko predstojništvo v Tolstem Vrhu prosilo, naj se na šolah v Kotljah, Guštanju in

Černečah za otroke iz občine Tolsti Vrh vpelje slovenski učni jezik skozi vsa šolska leta, nemščina pa naj se uči kot učni predmet od 5. šolskega leta naprej. Ta prošnja se je tukaj odbila že dné 5. aprila 1890, št. 491. Vis. c. kr. učno ministerstvo je pa našo razsodbo razveljavilo in z odlokom dné 1. sušca 1892, št. 11730, zaukazalo novo preiskavo in razsodbo. C. kr. dež. šol. svet je stvar preiskal in odbija prošnjo vnovič, in sicer iz sledečih razlogov: Za šolo godni otroci občine Tolsti Vrh obiskujejo šole v Černečah, Guštanju in Kotljah. Od teh šolskih občin je samo Koteljska v občini Tolsti Vrh; ostali dve šoli ste v občinah Libeliče in Guštanj. V Guštanju je izmed 246 za šolo godnih otrok njih 59 iz občine Tolsti Vrh, v Černečah pa 35 izmed 55. Zastran šole v Kotljah je pa došel protest, podpisan od 50 prebivalcev v Kotljah, kateri prosijo, naj se prošnja občine Tolsti Vrh odbije in naj na Koteljski šoli zastran učnega jezika vse pri starem ostane. Tudi nam je došel dopis koroškega deželnega odbora z dné 17. sušca 1893, št. 2754, v katerem se naznana, da Kotljani prosijo za ločitev od Tolstega Vrha ter da naj se v Kotljah posebna občina naredi. Med uroki, zakaj da se hočejo ločiti, je naštet tudi ta, ker hoče sedanji občinski zastop v Tolstem Vrhu dobro delujočo Koteljsko šolo posloveniti. Mogoče je tedaj, da se bo sedanja šolska občina v Kotljah že prihodnje leto zasnula kot samostalna politična občina ter bo v nasprotju z občinskim zastopom v Tolstem Vrhu tirjala tako šolsko uredbo, kakor jo ima zdaj. Jasno je, da vedne premembé na šolski uredbi ne morejo biti pouku v korist in prinašajo le nepotrebne stroške za nove šolske knjige, da se tedaj za sedaj ne more ustreči željam prosilcev po spremembi učnega jezika. Kar pa zadeva šole v Guštanju in v Černečah, je prva čisto nemška, druga pa slovensko-nemška ali utrakvistična. Zastopa obeh občin protestujeta zoper vsako premembo sedanje šolske uredbe, zoper njih željo pa ne gre spreminjati kaj na šolski uredbi, tem menj, ker se je ta uredba kot dobro izkazala ter se vjema z željami in potrebami prebivalstva. Še menj bi bilo dopustljivo, za otroke iz občine Tolsti Vrh, ki te šole obiskujejo, urediti kak poseben pouk. Prošnji občine Tolsti Vrh se tedaj tudi gledé teh dveh šol ne more ustreči. Nasprotno pa bo treba v predvarek

Slava Leonu XIII.!

(Pri Leonovi svečanosti v Celovcu dné 5. malega travna 1893 govoril Dr. Anton Medved.)

(Konec.)

Kaj še nadalje ljubijo Leon XIII.? O kakó ganljiva je Njihova tretja ljubezen! Čujte toraj!

Nekaj let že pripravljajo se na svetu velikanski prevrat. Sedanje socijalne ali društvene razmere človeškega rodú morajo se kmalu popolnoma prenoviti. Vsakovrstna obrt se po vseh deželah od dné do dné močneje razvija; promet poskočil je že na neverjetno stopinjo; trgovina pa cvete, kakor še nikdar prej ni. Je-li to veselo znamenje? Seve, lahko bi bilo, a sedaj žene in tira ravno ta ogromni razvoj človeško družbo z nepremagljivo silo v grozoviten polom. Ako bi imetje in bogat dobiček pri današnjih podjetjih bila vsaj nekoliko ravnopravno razdeljena, in ako bi bilo pošteno delo tudi povsod dostojno plačano — potem bi srečno živeli vsi stanovi. A kaj se godi? Nekteri brezmejno bogatijo, toda neprimerljiva večina vseh ljudi vedno hujše in hujše ubožava, blagostan pri njej strahovito peša, v nepopisni bedi nima družega kakor golo, preborno življenje. Marljivo delo se tisočerm že studi, ker ne obrodi pravičnega plačila; žulji na rokah so premnogim že v sramoto. Po velikih mestih, posebno v Berlinu, Parizu, Napolju in drugih, vlačijo se že stotere tolpe brez dela, a joj! tudi brez jela izstradane po ulicah. Z uboštvom in lakotjo bratijo se pri njih še upor in gorostasna spridenost; vera in vest je zgubljena, grehu in zločinstvu so vse

duri odprte! To so črni oblaki, ki se že drviijo po svetovnem obzorju; čuli smo že gromče bombe in vražji dinamit, kri je že tekla, vihar preti vedno groznejše, — gorje, kdo ve, kaj pride?...

Komur je blagor vesoljnega človeštva kaj mari, njemu se srce solzi, ko to vidi. Zato pa najslavnejši možje dandanes z vso resnobo in z največjo skrbjo premišlujejo: kdo, kedaj bo tu pomagat? kdo bo ozdravil to skelečo rano? Dva moža v tem oziru občudujem: prvi je veliki angleški minister Gladstone; drugi — še visoko, visoko nad njim — so pa naš Leon XIII. Čudno. Le pomislite: Leon so vladar sv. cerkve; Njihovo kraljestvo na zemlji nima mej; solnce v njem nikdar ne zahaja; najmočnejši vladar so sv. Oče! Še več! Druga kraljestva zginejo, a prestol Leona XIII. je neomahljiv, nepremagljiv, kajti stoji na skali sv. Petra. In glejte, ta najsilnejši vladar pod solncem, Leon XIII., stopijo kot dobrotljiv, ljubezniv oče iz svojega zlatega prestola doli med ubogo ljudstvo, med trume smrtnobledih obrazov, med trudne delavce. Bedni stan mučenih delavcev je ošabnim bogatašem le v zloben zasmeh, češ, oni živijo samo zato, da, kakor nekdanj sužnji v grenkih solzah in v pekočem pötu za druge delajo. Leon XIII. pa ravno tem trpečim sirotam podajo svojo očetovsko rokó, jih tolažijo, jih učijo, branijo in ščitijo, kot svoje preljube otroke. Kedaj je svet slišal lepše besede v blagor in srečo bornih delavcev, kakor je Leonova okrožnica „de conditione opificum — o delavskih razmerah“? „Mi predobro vidimo — pravijo v njej — da se mora hitro najniž-

jemu ljudstvu pomagati, kajti preveliko jih je že v bedi in nesrečni osodi.“ Potem pa modro in previdno opominjajo gospodarje in namenjike, naj pošteno in pravično s podložnimi delavci ravnajo. Nobeden vladar si ne upa takim mogotcem oporekati ter se za delavce postaviti v bran, a Leon so dvignili brez strahu svoj glas ter jim z apostoljsko gorečnostjo pogumno zaklicali: „Gospodarji in bogataši, pomislite, da vam nikoli ni dovoljeno ubožec in sirot stiskati in zatirati zaradi lastnega dobička; ogoljufati pa koga za dolžno, zaslužen plačilo, je velika pregreha, ki jezo Božjo v maščevanje iz nebes na zemljo kliče.“ Kaj ne, gospoda! take resne besede so vredne našega Leona! O, koliko solz bi se posušilo, koliko lačnih nasitilo, koliko hudega zla v srečo spremenilo, ako bi sedanji bogati mogotci te besede spolnjevali ter lepše ravnali s svojimi novodobnimi sužnji! — Sem ter tje si pa delavec in drugo ubogo ljudstvo svoje siromaštvo sami zaslužijo. Zato jih Leon ostro, kakor se skrbnemu očetu spodobi, opominjajo na njih dolžnosti. Velevalo njim, naj z neutrudljivo marljivostjo vstrajno in potrpežljivo prenašajo svoj pretežavni stan; „svoje pravice naj z razumom, ne pa s slepo strastjo branijo;“ svariijo jih pred pogubnim puntom in posebno pred krivimi preroki današnjih dnij.

Lepe, ljubeznjive besede najdejo vselej pravo pot do srca, ganejo in vse pridobijo, katerim so namenjene. Tudi Leon so si pridobili vse eno milijono, ki si s trudapolnim delom, v potu svojega obraza, služijo grenki kruh. Videl sem, kako so iz vseh

vzeti, ali bi ne kazalo, iz tistih krajev občine Tolsti Vrh, ki pošiljajo svoje otroke v Guštanj in Černeče v šole, narediti posebno šolsko občino, ktera bi morala potem svojo lastno šolsko poslopje postaviti.“ To se naznanja slavnemu občinskemu predstojništvu z dostavkom, da ima isto pravico, pritožiti se zoper ta odlok na vis. c. kr. učno ministerstvo.

Č. kr. okrajni šolski svet v Velikovem dné 29. sušca 1893. Predsednik: Kolenz I. r.“

Zoper ta odlok se je občina pritožila s sledečim prizivom:

„Št. 452.

Slavni c. kr. okrajni šolski svet!

Zoper odlok vis. c. kr. dež. šol. sveta v Celovcu z dné 25. sušca 1893, št. 740, uklada podpisano občinsko predstojništvo pravočasno sledeči p r i z i v:

Da nam bo treba premagati mnoge ovire, da nam bo pri obstoječih znanih razmerah hoditi po trnjevi poti, prej ko se naše šolsko vprašanje pravično reši, to smo pač že naprej vedeli. Zato nas tudi ta drugi poraz ne more ostrašiti, mi ne bomo in ne smemo na pol pota obstati, temveč hočemo svojo pravico iskati do najvišje instance, ker smo preverjeni, da mora naša pravična stvar enkrat zmagati. Obžalovanja vredno je seveda, da naša vloga z dné 7. mal. travna 1888 tedaj danes že več ko čez pet let še vedno ni konečno rešena. Kar zadene odlok vis. deželnega šolskega sveta, omeniti nam je, da tisti za svojo razsodbo tudi danes ni vedel navesti nobene postavne določbe, kakor tega tudi pri svoji prvi razsodbi ni zamogel. V svoji prvi razsodbi se je vis. dež. šol. svet skliceval na nasprotno izjavo občine Libeliške, krajnih šolskih svetov v Kotljah in Černečah ter koroškega deželnega odbora. Ker so bili ti ugovori od vis. c. kr. učnega ministerstva po pravici za neopravičene spoznani, je gotovo, da so sedanji razlogi za odbijanje naše prošnje še veliko bolj utemeljeni. Če se je v prvi razsodbi reklo, da se je deželni odbor zoper našo prošnjo izrekel, imelo je to vsaj na videz nekaj v sebi, ker res postava pravi, da je treba poslušati tiste, ki šolo vzdržujejo. Seveda tako izrečeno mnenje ne more biti obvezno za šolsko oblast, ker mora tista temu na kljub razsojevati po obstoječih postavah. Razlogi te razsodbe ne najdejo nobene zaslombe v postavah. Sklicujemo se na besede našega prvega priziva, katerim pristavljamo še sledeče: Če je iz Koteljske šolske občine došel protest od 50 prebivalcev, odgovoriti nam je na to, da se je prošnja za slovenski pouk sklenila v občinskem zastopu soglasno, in da imamo le mi postavno pravico, govoriti v imenu občine. Kako se taki protesti skujejo, smo nekoliko omenili že v prvem prizivu do ministerstva. Kaj bi pa potem veljalo, če bi se na primer občinski zastop izrekel za sedanjo uredbo učnega jezika, 50 stanovalcev pa bi zahtevalo slovenski učni jezik? Nam se torej zdi, da se občinski zastop ne more na tak način na stran poriniti. Izrečni strah, da bi utegnili Kotljani že v prihodnjem letu svojo lastno občino narediti in potem spet za nemško šolo prositi, tudi ne moremo spoznati za resen razlog zoper našo prošnjo. Na tak način bi nas lahko prisilili, da moramo s svojo prošnjo tako dolgo počakati, dokler se za

gotovo ne zve, ali postanejo Kotlje samostalna občina ali ne. Ako vis. šolska oblast misli, da bi iz tega sledile vedne spremembe gledé učnega jezika, potem se ona drži napačnega načela, kakor da bi imele občine določevati jezikovno uredbo v šolah. Ko bi tako res bilo, potem bi ja smela kaka občina prositi tudi za francoski ali angleški učni jezik na svoji šoli, šolska oblast bi jej morala pa brez ugovora ustreči. Tukaj velja le zvedeti, kateri je materni jezik vseh ali pa večine otrok. Če bi prav kaka občina tirjala čisto nemško šolo, ako bi bili pa otroci vsi ali po večini slovenske narodnosti, potem bi morala šolska oblast tako prošnjo kot nepostavno zavrniti. Vis. dež. šolski svet sam priznava, da hodi v Guštanjsko šolo 59 naših otrok, in da je tista šola čisto nemška. Razun naših hodi v Guštanjsko šolo pa še mnogo drugih slovenskih otrok, tako da je slovenskih otrok v šoli več ko polovica, in vendar se v svoji materni besedi niti brati in pisati ne učijo. Kakšen je pouk v Černeški šoli, smo povedali že v svoji prvi prošnji l. 1888. Če otroci nemajo druge slovenske učne knjige kakor slovensko-nemški Abecednik, potem se pač ne more govoriti o „dvojezični“ šoli. Večina otrok v Černeški šoli je iz naše občine, torej bi bila pač naša prošnja več ozira zaslužila.

Mi torej prosimo: Slavni c. kr. okr. šolski svet naj blagovoli ta priziv predložiti vis. c. kr. dež. šolskemu совету, da tisti vsa pisma predloži vis. c. kr. učnemu ministerstvu, ktero je udano prošeno, naj prizivu ustreže in po pravici razsodi.

Tolsti Vrh, dné 25. mal. travna. 1893.

(Sledijo podpisi.)

K tej vojski dostavimo še to: Občina Tolsti Vrh ima v Guštanju neko precej prostorno hišo, ktera bi se lahko priredila za šolsko poslopje. Najbolj pametno je, če občina to brž ko mogoče stori, morda bi jej še družba sv. Cirila in Metoda kaj pomagala. Potem pa naj svoje otroke iz Guštanjske in Černeške šole proč vzame in naj jih utakne v svojo šolo. Kotljani pa naj se potem ločijo, kedar hočejo in naj si napravijo, če treba, turško šolo, Tolsti Vrh pa njihove šolske hiše ne bo več potreboval.

Sijajni shod

katoliško-političnega društva v Št. Janžu.

Krasno vreme je bilo dné 14. vel. travna, ko smo se odpravili v lepo Rožno dolino na shod v Št. Janžu. Ko so se vezovi zunanijh gostov približali, začeli so topiči pokati. Vrh visokega drevesa „pri Činkovcu“ je plapolala slovenska trobojnica, na drugem mestu pa cesarska zastava. Ko na zbirališče dojdemo, našli smo tam že vse polno praznično oblečenega ljudstva, in ker do štirih popoldne vladnega komisarja še ni bilo, začelo se je zborovanje brez njega. Gospod podpredsednik Legat je zborovalce s prisrčnimi besedami pozdravil. Potem je govoril g. Haderlap o namenu društva: da je njega glavni namen, pomagati slovenskemu ljudstvu ter da se društveni namen lahko razvidi že iz njegovega imena; društvo je katoliško, ker je vera podlaga sreče in blagostanja in se ljudstvo brez vere srečno storiti ne more; društvo je politično, ker se poteguje za

politične pravice koroških Slovencev, zlasti za enakopravnost slovenskega jezika; društvo je gospodarsko, ker skrbi tudi za gospodarski napredek koroških Slovencev in je v tem oziru doseglo že lep uspeh, da je namreč slovenskim kmetovalcem koroškim pridobilo potovalnega učitelja. Gospod Kandut je govoril o političnih strankah na Koroškem, zlasti o nemško-liberalni in o slovensko-katoliški stranki. Dokazal je, kako malo je nemško-liberalna stranka vredna svojega imena, ker hoče svobodo in prostost le za se ohraniti, Slovanom je pa ne privošči. O naši stranki je pa razložil, zakaj se imenuje tudi konservativna, ker hoče to ohraniti, kar je dobro, namreč sv. vero, slovensko besedo in zvestobo do cesarja. S svojimi šaljivimi opazkami in dovtipnimi, iz vsakdanjega življenja posnetimi prilikami je ta izvrstni govornik kakor vselej, tako tudi ta dan poslušalce v dobro voljo spravil in mnogo smeha zbudil. — Gosp. podpredsednik Legat je potem govoril o volitvah in sploh o političnih borbah. Z živimi, iz domoljubnega srca prihajajočimi besedami je šibal mlačnost in omahljivost nekterih volilcev, kateri so krivi, da nasprotniki le prevečkrat zmagujejo. Omenil je zadnjo občinsko volitev v Št. Janžu in obžaloval propad slovenske stranke. Ker so pa nasprotniki to zmago dosegli le s silnim, malo častnim pritiskom, izrekel je govornik nado, da bodo vrli Rožani pri bodoči volitvi popravili, kar se je zadnjič pokvarilo, da vrli in občespoštovani poštenjak Martin Štih svoje mesto zopet zasede. Opominjal je tudi može iz Podgore in Slov. Plajberga, kjer se imajo v kratkem vršiti občinske volitve, naj volijo prave slovenske in verne može za odbornike. Posebno je poslušalcem ugaljalo, kar je povedal o poslancu Ghonu, ki zastopa tudi Rožno dolino, da namreč tisti za Rožane še nič ni storil in da jim le v škodo dela, ker nasprotuje Ljubeljski železnici, ki je za spodnji Rož vendar tako potrebna. — Govor o šolah je govoril spet g. Haderlap ter je poslušalcem razložil, zakaj se morajo otroci poučevati v materni besedi. Kazal je na pomanjkljivosti šolske postave, ktera naj bi se tako predelala, da dobimo slovensko in versko šolo, nemščina pa naj se uči v posebnih urah. — O gospodarstvu je prav dobro govoril gosp. kaplan Štingl iz Sveč. Opominjal je kmete pred vsem h krščanskemu življenju, k treznosti in varčnosti. Kazal je tudi na lepí razvoj slovenskih posojilnic, v zavarovanje pa priporočil vrlo domačo banko „Slavijo“, ktera s svojim dobičkom podpira slovanske ustanove, med tem ko od drugih zavarovalnic ničesar ne dobimo. — Gosp. Colarič je povedal, da je treba skrbeti ne samo za šolarje, ampak tudi za mladino, ki je šolam že odrastla; zlasti je paziti, da spolnuje svoje krščanske dolžnosti, do česar ima sedanja mladina v naših brezverskih časih malo veselja, kar je govornik podprl z nekterimi resničnimi dogodki. — Gosp. Štih je izrekel svoje obžalovanje, da se kmetijski govori g. dr. Kramarja ljudem ne naznanjajo. Tako je g. dr. Kramar govoril v Svetni vasi, pa v Št. Janžu, ki je komaj četré ure oddaljen, nihče za to ni vedel. Gosp. Kandut je povedal podoben slučaj iz Podjunske doline. Tudi g. Colarič je še o tej zadevi spregovoril. V tej reči se mora res nekaj ukreniti. Morda bi kazalo,

dežel, posebno pa iz Francoskega romali k sv. Očetu; samo eden dan se Njim je poklonilo 25.000 francoskih delavcev. Njih vodja je rekel — in po pravici — da bodo Leon XIII. v zgodovini slavno imenovani „papež ubogih delavcev“, zakaj nikdo pred njimi se še ni s toliko ljubeznijo trudil za ta zatirani stan. Ljubezen Leonova do delavcev in oseb, ki se z uboštvom in bedo kruto borijo, bo ostala vselej svetovnega pomena; kakor v biserih, leskeče v potnih sragah in v solzah ubogega ljudstva Leonova slava!

Govoril sem sedaj o ubogih, o sirotah. Ah! kedar na nje mislim, spomnim se nehoté besedi našega odličnega Gregorčiča, ki tako pretresljivo poje, rekoč:

„O vdova tožna, zapuščena,
Ti mati toliko sirot;
S krvjo, solzami napojena,
Ki bôl poznaš le nič dobrot!
Krepostna si, vsa vredna ti,
Da, krona venca te kraljeva;
A trnjev le tvoj venec je,
In zárod tvoj, mučenec je;
Sovražni svet te le prezira;
Prezira te in te zatira!...“

Kdo izmed nas se ne bi tu solzil? Vsaj vemo, komu te prebitke besede veljajo. Izborni pesnik namreč nadaljuje:

„Oj mati vdanega ti sina,
Oj zlata mati — domovina!...“

To je toraj naša slovenska domovina! Bog... moj Bog, zakaj tako? O naša grenka osoda! Toda — preljudi Sloveni in veledrage mi Slovenke! utolažimo se. Naj nas tudi ves svet sovraži, muči, prezira in zatira, nič ne dé, bodimo

si svesti, eden nas vendar ljubi goreče; o bodimo ponosni, ljubijo nas Leon XIII. Njihova ljubezen nam je zlati žarek iz neba, ki prežene vse temne oblake smrtne bóli in tuge, žalosti in trpljenja. Leon XIII. so Slovanom vsem vrlo naklonjeni papež. Nikolaj I. in Hadrijan II. sta poslala Slovanom luč svete vere. Žal, poznejša stoletja so rodila nesrečni razkol, ki je vzrok, da so Slovani v omiki in vsestranskem razvoju daleč zaostali; a naš Leon so se zopet ozrli na veliki, silni národ; vodi Njih sveto hrepenenje, združiti ga z nova v eno, edinozveličalno cerkev katoliško. Pred vsem svetom so Slovane odlikovali z velepomniljivo okrožnico „Grande munus“ v proslavo naših sv. apostolov Cirila in Metoda; ž njo so nam res podelili zlat, „velik dar“. 5. mal. srpana 1881. poklonili so se Njim slovanski romarji. Pri tej priložnosti razodeli so Leon toliko ljubezen do nas, s kakoršno še niso osrečili nobenega národa. Čujte, preljudi rojaki! kakó so djali naš sv. Oče; takó-le: „Naše očetovsko srce ta vaš obisk takó proslavlja in se tako veseli (adeo triumphat et gaudet), da, kar je nekaj svetí apostol Pavel svojemu Titu, tudi Mi vam moramo reči: potolažil nas je Bog z vašim prihodom.“ Tako laskavo mučeni jetnik v Vatikanu še nikogar ni pozdravil. Potem so pa rekli hrepeneč: „Slovani naj se z rimsko cerkvijo zopet tesno združijo in ta vez naj ostane za vselej! Bog usliši Leona!...“

Ako pa ljubijo Leon vse Slované sploh, ljubijo nas Slovence še posebej. Kakó-li tega ne bi?! Vsaj smo mi Slovenci, akoravno naj-

manjše pleme, vendar sveto katoliško vero od Metodovih časov skozi vsa stoletja najčistejše ohranili. Še celó hudi skušnjavec se nas je ogibal v tem oziru. Samo enkrat je našim slavnim očetom pretela grozna nevarnost, ki je hotela omajati ali celó uničiti naše katoliško mišljenje; to je bilo takrat, ko je Lutrova zlobnost in zmota, protestantizem, hotela preplaviti našo katoliško domovino. A naši očetje, vselej hrabri, vselej trdni, kakor skale na Triglavu, vselej proti nebu obrnjeni, kakor solnčnica proti solncu, so zajezili naše rajske doline in ogradili naše divne planine, da protestantizem ni mogel čez nje; ves svet je bil okužil, samo naše Slovenije nikdar. Zato je pa naša draga domovina vedno svitel biser katoliške vere! Z nebeškim veseljem in s ponosom trdim, da ni národa, ki bi bil v celoti tako pošten in veren, kakor smo mi Slovenci. Drugi národi imajo svoje neverne Julijane, Giordane, Brune, Pombale, Voltairje, Molešote, Renane — mi Slovenci, hvala Bogu! jih nimamo, ne! zakaj pravi Slovenec ne vere ne pozna in je ne more in ne sme poznati!

Gospóda, velečastni mi Slovenci in Slovenke! Te moje besede so resnične, in ne daj Bog, da bi njih resnica kedaj otemnela. Naša srca, katoliška srca, naj nam bodo priča in porok, da bo na veke takó. O to bo Leonu XIII. dopadljiv dar; rojaki, dajmo Njim ga! V Leonovi tiari blišči se mnogo, mnogo zlahtnih kamenov, — to so razni katoliški národi. Med kameni pa leskeče, lepše kot solčni žar, mali demant, a ta

da se naše politično društvo obrne do kmetijske družbe. Tista bi poučne govore g. dr. Kramarja vendar lahko napovedovala v „Celovčanki“, če že v „Miru“ noče. — S tem je bil spored končan, in g. predsednik je zborovanje zaključil z živio-klici na svitlega cesarja. — Zdaj je sledila prosta zabava. Kotmirski pevci, ki so nam za ta dan na pomoč prihiteli, prepevali so mile slovenske pesmi. Tudi dva citraša sta pokazala svojo umetnost. Vmes so se govorile razne napitnice. Štihovala hčerka je deklamovala dve pesmi ter žela burno pohvalo. Počastili so shod s svojo prisotnostjo tudi zastopniki vrlega češkega in hrvatskega národa, katerim se je napivalo z iskrenimi besedami. Da smo bili tako dobre volje, da smo se le teško in neradi ločili, imamo zahvaliti tamošnjim rodoljubom, ki so nam priredili tako vesel večer in poleg teh tudi očetu Činkovicu, ki nam je postregel z dobro kapljico in pošteno hrano. Zborovalcev je bilo nad dve sto, kar se sme z ozirom na tamošnje razmere imenovati gotovo lepo število.

Dopisi prijateljev.

Slovinci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

(20 kron v zlatu) daroval je v korist družbe sv. Cirila in Metoda vrli rodoljub preč. g. Janez Zablatnik, župnik v St. Ilju na Dravi. Presrečna hvala! Živel nasledniki!

Iz Brda na Zili. (Požar.) Dne 23. malega travna t. l. obhajal se je pri nas spomin blagoslovljenja naše farne cerkve pred 369. leti. Dne 24. mal. travna pa je bil sejm. Ob pol enajstih dopoldne nastal je po dosihmal neznanem uzroku ogenj, kateri je upepelil v eni uri 18 poslopij, s cerkvijo, zvonikom, zvonovi in šolo vred. Jasno je, da v tako kratkem času ljudje niso mogli rešiti veliko svojega blaga. Nekterim je čisto vse pogorelo. Tudi en otrok je zgorel, kateri se je v strahu pred ognjem pod peč skril. Živine je tudi precej zgorelo. Požarne brambe iz St. Štebna, Gostinje vesi, Gorič, Borljan, Bel, St. Mohorja, St. Lovrenca, Vratne vesi so z več drugimi požarnimi brambami napele vse svoje moči, da so ukrotile strašni element, kar je bilo v tem slučaju tem hujše, ker je vode jako primanjkovalo. Srčno zahvaljujemo vse za njih obilni trud in zdatno pomoč. Tudi naša vaška požarna bramba pokazala je, da ima prav hrabre, uztrajne družnike, in prav lep red. Zavarovani so pogoreleci k sreči vsi in tudi banka „Slavija“ je pri nas zastopana. Ljudje so vsi pobiti in le z Božjo in dobrosrčnih ljudij pomočjo bomo mogli škodo spet popraviti.

Iz Zahomeca na Zili. (Požar.) V nedeljo dne 7. vel. travna je začelo okoli 1/2 ure popoldne v Žnidarjevem skednju goreti, in ker je bila taka suša in hud veter, stala je v pol uri cela vas v

je najkrasnejši, najčistejši med vsemi — ah, to je naš národ slovenski! Naša iskrena ljubezen do Leona je zbrusila ta demant, naša zvestoba je njegova trdnost, naša vera je pa njegova dražestna luč.

Leon, sveti Oče! naša ljubezen družni nas z Vami. Pokorni in vdani otroci smo nocoj v duhu zbrani krog Vas. Ko Vam vsi národi, celó drugih ver, iz vseh dežel vesoljnega sveta, kličejo: slava! tudi mi Slovenci ne ostanemo za njimi. Gospoda; naj toraj iz naših zvestih vernih src zadoni gromoglasni pozdrav, ki se bo razlegal tje doli v večni Rim, do našega najmilejšega Očeta: Leonu XIII. — slava!!

Smešničar.

Kmeta pri zdravniku. Slovašk in madžarsk kmet se snideta pri zdravniku. Slovaka je bolela noga, Madžara tudi. Ko je zdravnik Slovaku drgal nogo, je ta prevelike bolečine upil, da je bilo strah. Nató začne zdravnik nogo drgati Madžarju. Revni Slovak si misli: „toliko bolečin sem trpel, ko je meni nogo drgal, zdaj pa hočem še Madžarja poslušati, kako bo javkal.“ A glej; Madžar puha moško tobak in se ne gane. Slovak se mu ne more dosti načuditi, ter ga popraša: „kako, da si drgnjenje, ki je meni toliko bolečin prizadevalo, tako lahko trpel?“ „Ab-adta (pasja noga)!“ odvrne Madžar, „misliš li, da sem tako neumen, kakor ti? Jaz sem mu dal zdravo nogo drgati, ne pa bolne!“

ognju. Kar je največja nesreča, je to, da je celó ena stara žena zgorela. Reva, akoravno je hiša že gorela, se je še podala v njo po neko srebernino, iz hiše je prišla do plota in tam je obležala. Akoravno je bil požar o poludne, zgorelo je vendar 20 goved, 3 konji in skorej vse svinje. Sreča pri tej strašni nesreči je še to, da ni navstal požar po noči, tedaj bi bila gotovo vsa živina zgorela in še ljudje. Pogorelo je 24 hiš in 18 skednjev; ljudem je čisto vse zgorelo, in hiše, ki so bile prej močno zidane, so zdaj razvalinam podobne. Razun enega posestnika so vsi zavarovani. Od vseh krajev so prišli gasilci na pomoč, pa niso mogli nič opraviti, ker je manjkalo vode. Bodi jim pa za dobro voljo in trud srčna hvala izrečena! Slovenci, pomagajte nam!

Iz Libelič. (Sejm. — Zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda.) Dne 1. velikega travna je bil pri nas sejm ali trgšče; kakor vsako leto, se je tudi letos zbralo mnogo ljudstva, akoravno je deževalo. Deža smo se zelo razveselili, ker smo ga potrebovali. Žito zdaj pri nas prav lepo raste. — Ta dan smo si izvolili tudi za zborovanje naše podružnice. Počastili so nas trije govorniki iz daljave, iz Šmihela in iz Prevalj. Posebno g. Filip Kandut nas je lepo poučil, in smo mu hvaležni za njegov trud. Zborovanja so se udeležili tudi naš občespoštovani gosp. župnik Viktor Puher in še štirje drugi duhovniki. Bog jih živi! Ljudstva je bilo vse polno, da nekteri še prostora niso dobili. Pri prosti zabavi se je slišala marsiktera šaljiva in duhovita napitnica.

Iz St. Vida v Podjurski dolini. (Birma.) Naš milost. knezoškof so obiskali 26. mal. travna tudi našo faro, da bi tukaj zakrament sv. birmе delili. Veselje je bilo tem več, ker že stari ljudje ne morejo več prav se spominjati, kedaj je bila slednjokrat birma v St. Vidski fari. Ob osmih zjutraj so naznanjali možnarji in zvonovi prihod milost. knezoškofa. Pri prvem slavlolu, kjer se je zbralo ogromno število ljudstva in šolarjev, pozdravljali so škofa naš župnik g. Štefan Lasnik, ter se jim v imenu farmanov zahvalili za veliko dobrotljivost, da so obiskali tudi naš kraj ter dali našim otrokom priložnost, sprejeti zakrament sv. birmе v domači fari. Sprejelo je milost. škofa tudi pet sedanjih duhovnikov, med njimi naš mil. prošt in dekan Janez Marinič iz Doberle vesi. Birmancev je bilo čez 100. Pot, farovž in cerkev, vse je bilo lepo okinčano z rožami in vencji, ktere so spletle z velikim veseljem in radovoljnostjo naša dekleta. Lepa jim hvala! Ob 3. uri popoldne so se odpeljali višji pastir v sosedno Galicijo.

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor je sklenil, ustanoviti zavod za slepe in gluhome. Tudi hoče pomagati s 50.000 gld., ako bi prišlo do zidanja Ljubelske železnice. — Po proračunu bi veljala železnica od Celovca do Košentavra 1.270.000 gld. Tržaški duhovniki so cesarskemu namestniku izročili pritožbo zoper Tržaški magistrat in njegove privržence, ki slovenske duhovnike preganjajo, črnijo, in pri njihovi službi ovirajo, Slovincem pa laške šole usiljujejo in s tem pravo krščansko izgojo zavirajo. — Zastran volitev v Tržaški mestni zbor, ki se bodo v kratkem vršile, je cesarski namestnik odločil, da imajo volilno pravico tudi taki, ki sicer niso v Trstu domačini, pa vendar tam davke plačujejo. S tem se pomnoži število Avstriji prijaznih volilcev za kakih 400, in je vendar nekaj upanja, da zmaga v nižjih razredih avstrijska stranka. Lahoni so zavolj tega silno jezni. — Češki Nemci so se ločili v dva tabora, v liberalce in národnjake; prvi so bolj judovskega, drugi pa bolj prusakega duha, Slovanom sovražni so pa oboji. — V Šleziji se je vnel prepir med Čehi in Poljaki. To je silno žalostno; kajti še do zdaj so šlezijski Slovani zoper Nemce malo kaj opravili, akoravno so složno postopali; ako se bodo pa med seboj prepirali, ne bodo ničesar dosegli. — V ogerski gosposki zbornici so se plemenitaši (graščaki) na noge postavili zoper vlado in zoper civilni zakon, ki ga hoče vlada Judom na ljubo upeljati. Na Ogorskem so namreč Judi pravi gospodarji, ker imajo denar in vso kupčijo v rokah. Oni so tam pravi gospodje, le ena reč jim je bila do zdaj zabranjena, namreč da krščanskih deklet niso smeli za žene jemati, ker katoliška cerkev ne dopušča zakonov med kristjani in Judi. Poslednji pa hočejo ravno s tem utrditi svojo moč in veljavo v deželi, da bi se poženili s hčarami veljavnih, pa zadolženih madžarskih plemenitašev. Zato hočejo, naj se zakoni sklepajo pred županom, ne pa pred duhovnikom v cerkvi; in to se imenuje civilni zakon. Kar je pa bolj ponosnih in še bolj bogatih graščakov, ti nočejo o tem nič slišati, da bi se pomešali z judovsko krvjo, in zato nasprotujejo tej postavi.

Nemški državni zbor v Berlinu je bil razpuščen, ker ni hotel sprejeti nove vojaške postave,

ktera bi ljudstvu velikansko breme naložila. Število vojakov bi se pomnožilo tako, da bi davki poskočili za 70 milijonov mark vsako leto. Nemški cesar se boji, da bo dobil vojsko z Rusi in Francozi, zato se hoče na to pripraviti. Ljudstvo pa že dosedanje davke težko plačuje, in dežela mora obožati, ako se bo tako izžemala. Zato se večina poslancev ni mogla odločiti za novo vojaško postavo. Pri novih volitvah, ki so napovedane na 15. dan rožnika, bo vlada najbrž pritiskala na volilce, da jej pošljejo bolj pokorne poslance. Po naši pameti naj bi Prusi vse po krivici ugrabljene dežele pravim lastnikom nazaj dali, potem jih bo celi svet pri miru pustil, in jim ne bo treba toliko vojakov. — Angleži hočejo ugrabiti deželo Beludžistan v Aziji. Za izgovor imajo, da tamošnji knez pregrdo ravna s svojimi podložniki; Angleži pa morda tudi ne bodo dosti lepše.

Novičar.

Na Koroškem. Svitle cesar so dali za pogorelec v Zahomeu 1000 gld. Slava jim! — Znano je, kaka nesreča je lani vinotoka meseca zadela iskrenega rodoljuba č. g. M. Šerviceljna, komendatorja in župnika na Reberci, da so si namreč zlomili levo nogo. Tista je bila potem slabo uravnana in jim ni bilo več mogoče na njo stopati, ker je bila zabrnjena in se zaceliti ni hotela. Podali so se tedaj pretekli teden v Ljubljano k slovečemu zdravniku g. dr. Šlajmerju ter se podvrgli novi operaciji. Tista se je, kakor na svoje veselje čujemo, hvala Bogu, prav dobro posrečila, ter je mnogo upanja, da se noga zopet popolnoma zaceli in ozdravi. Tega bodo veseli vsi koroški Slovenci, katerim so bili g. Šervicelj vedno zvest prijatelj in branitelj. Iz vsega srca jim želimo, da bi prav kmalu in popolnoma ozdraveli. V to pomagaj Bog. Iz pisma, ktereга so pisali č. g. Šervicelj nekemu svojemu prijatelju v Celovec, ki ga je ravno prejel in ga nam je bilo mogoče v pomirjenje mnogoštevilnih njihovih čestilcev in prijateljev še pred sklepom lista priobčiti, povzamemo naslednje vrstice: „Zastran mojega stanja Ti naznanjam, da se mi prav dobro godi. Nimam prav za prav nobenih bolečin; samo da nogam mirno držim, pa je dobro. Tudi narkoza mi ni zapustila nobenih nasledkov. Sedaj še le vidim, kako zdrave in močne nature da sem. Nobene mrzlice nemam. Toplomér kaže vedno 36,6, 36,3, 36,1°, torej je vse prav redno. Gospod dr. Šlajmer je neznan prijazen, ljubeznjiv in skrben; pride me vsaki dan po trikrat obiskat in prašat, kako da se počutim. Obiskuje me mnogo tukajšnjih gospodov rodoljubov in duhovnikov, kar mi dela prav kratek čas. Dobivam iz prijaznih rok vsaki dan redno tudi razne časopise, torej vidiš, da se mi prav dobro godi. Usmiljene sestre mi tako dobro in prijazno strežejo, da si ne morem bolje želeti. Obžalujem le, da nisem Tebe ubogal in že prej sem šel; koliko bolečin in stroškov bi si bil prihranil. Čeravno bi morda ne okrevaj popolnoma, toliko upanja pa imam vendar, da bodem mogel brez palice hoditi. Polagoma se bodo pa morda tudi kite še dostojno razmahale, kakor g. dr. Šlajmer misli, in potem bode še bolje. Zadnja kita je bila že popolnoma pokvarjena, tako da so mi jo morali prerežati, da dobi zopet povoljno dolgot. Danes pišem še ležé, prihodnjič upam pisati že sedé in morda kaj več.“ To veselo naznanilo bode gotovo razradostilo vse koroške rodoljube. Bogu bodi hvala, da je tako! — Letos je spet veliko hroščev (kebrov), ki bodo že sami silno veliko škode naredili, še več pa njih zárod, požrešni podjedi (črvi), ktere bodo zalegli. Ali bi ne bilo pametno, ko bi se šolska mladina porabila za pokončevanje te golazni? — V Prevaljskih fužinah je delavcu Živortniku nogo zlomilo. — V Celovcu so se nedavno hoteli končati trije vojaki; dva sta se ustrelila, tretji je pa z drugega nadstropja na tlak skočil. Eden od teh je že umrl, ona dva bota pa težko kedaj zdrava. Zdi se nam, da vojake preveč pri trdem imajo. — Koroška kupčijska zbornica je sklenila, pritožiti se na ministerstvo zoper južno železnico, ker je tista povišala vozino. — V Črni so štiri slovenske rudarje iz službe djali, ker so tisti pri zadnji občinski volitvi glasovali s slovensko-katoliško stranko. Rudnik je lastnina družbe „Bleiberger Union“. Ti so iz tistih „fevdalcev“, o kterih je poslanec Kirschner v Pliberku rekel, da so z nami Slovenci zvezani in prijatelji! — Nova pošta se je odprla v Ločah pri Beljaku. — Za pogorelece v Bukovju so podarili č. g. Kues 3 gld. in č. g. Gregor Einspieler, župnik Podkloštom 3 gld. V imenu pogorelcev izrekamo prirčno zahvalo.

Na Kranjskem. Dežela Kranjska je lani dala 2660 gld. podpore takim vinogradnikom, ki so nasajali ameriške trte. Letos hoče nastaviti vinorejskega potovalnega učitelja, ako država prevzame polovico stroškov. — Pogorel je Rozina v Šmartnem pri Litiji. — V Rovtah nad Logatecem so umrli

župnik Belar. — V Ljubljani se je ustanovilo društvo „Radogoj“ za podporo slovenskih dijakov na višjih šolah.

Na Štajerskem. V Št. Jurju pri Celju se je ustanovila podružnica slovenskega obrtnega društva. Vivat sequens! — V Zavrču in Halozah so tudi že začeli saditi ameriške trte. — Mesto Maribor bo vzelo 150.000 gld. na posodo. — Pogorel je Nepožlan pri Pišecah. — Vedno se še ljudje selijo v Ameriko. Malo pa se zve, kako se jim tam godi. Ne verjamemo, da bi bilo v Braziliji kaj prida. — V Mozirju so blagoslovili novo šolsko zastavo. — Sv. misijon je bil v Mariborski stolni cerkvi. — Pogorel je Novak v Trnovskem bregu, in ko je hotel živino rešiti, je še sam zgorel.

Na Primorskem. V Novokračini pri Jelšanah je pogorelo 13 hiš.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Št. Lenart pri sedmih studencih bodo oskrbovali ondotni čast. g. kaplan Jožef Svaton. — Skušnja za farni konkurs se je vršila dne 16. do 18. t. m. v Celovcu. Oglasili so se č. gg.: Štef. Bayer, Ant. Coufal, Jož. Ehleitner, Rom. Eibeck, Jožef Fehr, Jožef Fugger, Martin Krejči, Štefan Sakelšek, Franc Schreiber, Pavel Siks, Gabr. Weis in Anton Žak. — Razpisani ste fari: Št. Lenart pri sedmih studencih in Grebinj-Kloster do 24. junija t. l.

Poziv!

Velika nesreča zadela je 7. t. m. vse prebivalce vasi Zahomec pri Ziljski Bistrici. Neizmerno naglo razširjeni, velikanski požar je v tla pokončal 67 poslopij, veliko živine in vse blago.

Škoda se ceni nad 140.000 goldinarjev, proti tej ogromni svoti pa je le 19.000 gld. zavarovanih.

Podpisani odbor prosi vse ljudoljube in dobrotnike, tem prenesrečnim kmetom, gostačem in poslom pripomoči in sprejema zahvalno vsaki dar, bodi si v denarjih, blagu ali oblekah.

Bistrica na Zilji, dne 14. vel. travna 1893.

Pomožni odbor:

Feliks pl. Mottony, Janez Šnabel,
predsednik. odbornik.

Slovinci, pomagajmo!

Slovenski del Ziljske doline ste pred kratkim zadeli dve veliki nesreči, kakor nadrobneje poročata naša dopisa iz Brda in iz Zahomeca. Dne 23. mal. travna je v Brdu ogenj upepelil 18 poslopij, med njimi cerkev, farovž in šolo. Dne 7. vel. travna pa je začelo goreti v Zahomecu, in zavolj silnega vetra se je ogenj tako hitro širil, da je v kratkem času pogorelo 24 hiš in 18 skednjev. Ljudje niso mogli skoraj nič rešiti, zgorelo jim je mnogo živine, obleka, denar, žito, krma in sploh vse, kar so imeli, le golo življenje so rešili in tisto obleko, ki so jo na sebi imeli. Na Brdu je zgorel tudi majhen otrok, v Zahomecu pa neka stara žena. Posestniki so bili sicer v obeh vasih večinoma zavarovani za male zneske, pa le na pohištva, ne pa tudi na blago, kar so ga pod strehami imeli. Posli in revni ljudje pa so vse zgubili. Zdaj so ljudje brez strehe, brez jedi, brez denarja, brez obleke. Pomoč je nujno potrebna, in grdo bi bilo od nas Slovencev, ko bi svoje rojake v Zahomecu in na Brdu brez pomoči pustili. Upravišтво „Mira“ prične torej nabiranje darov za uboge Ziljske pogorelece in prosi vse Slovence, posebno pa koroške, naj vsak po svojih močeh kaj darujejo za ta dobri namen. Imena darovalcev bomo v „Miru“ razglasili, denar pa odposlali na pravo mesto, da bodo obdarovani vsaj najpotrebnejši. Dvakrat dá, kdo hitro dá.

Upravišтво „Mira“.

Čč. gg. lastnikom perutnine!

V času od 8. do 10. kimovca t. l. napravi koroško društvo za rejo perutnine v Celovcu razstavo perutnine. Obsegala bo vsakovrstno perutnino. Ne samo vsakovrstna domača in pitanska perutnina se bo kazala živa in zaklana; ampak tudi tice za lepoto in za petje, koroške in iz drugih dežel, pa tudi pridelki in priprave, izdelki obrta in književnosti, ki se pečajo z rejo perutnine.

Ker se je za to razstavo nabralo že precej daril in bo društvo v stanu, razdeliti več nagrad za najboljše razstavljene reči, upa s tem doseči prav obilno udeležbo, tembolj, ker je to na Koroškem prva razstava te vrste.

Ker je perutnina velike važnosti za gospodarstvo, povabljeni so vsi lastniki perutnine, prijatelji tic in strokovnjaki v stvari, da se razstave obilno udeležijo. Nadrobnejši oklici se bodo v časnikih razglasili.

V Celovcu, meseca vel. travna 1893.

I. koroško društvo za rejo perutnine.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Priblo ves in okolico priredi **zbiranje** dne 22. vel. travna (na binkoštni pondeljek) v gostilni „pri Škofu“ v Št. Lipšu. Začetek ob 1/4. uri popoldne. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. Govor o vinoreji in sadjereji. 3. Govor o šolah. 4. Volitev zastopnika za občni zbor glavne družbe. 5. Sprejemanje novih udov. 6. Razni nasveti. 7. Prosta zabava. Slovenci in Slovenke lepe naše Podjunske doline, pridite k temu zbiranju v obilnem številu! **Odbor.**

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo od zdaj naprej **vsako sredo ob 1/2. uri zvečer v gostilnici hotela „pri Sandwirth-u“**, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“ koj pri vходу na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Loterijske srečke od 13. velikega travna.

Linc 79 87 77 1 56

Trst 56 72 74 51 35

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolit	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	45	6	70
rž	4	50	5	60
ječmen	4	70	5	90
oves	2	70	3	40
hejda	4	80	6	—
turšica (sirk)	3	70	4	70
pšeno	6	80	8	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	30	2	10
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 3 gld. — kr. do 4 gld. — kr., kisle 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 50 kr., slama po 2 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 70 do 75 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Pozor!

Podpisana naznanjam vsem Slovincem iz mesta in okolice, da sem se v svoji **trafiki** (kosarske ulice šte. 7.) založila **z vsemi potrebnimi dvojezičnimi (nemško-slovenskimi) poštними tiskovinami** namreč z dopisnicami, povzemnimi poštными nakaznicami, poštными spremnicami, poštными nakaznicami za pošiljanje denarja itd. in jih bodem prodajala tako posamezno kakor tudi v večjih množinah, kakor bode kdo želel ali zahteval. Pri tej priložnosti priporočam tudi najtopleje svojo bogato založeno **prodajo raznega tobaka, smodk** itd. ter zagotavljam dobro in pošteno postrežbo.

Spoštovanjem

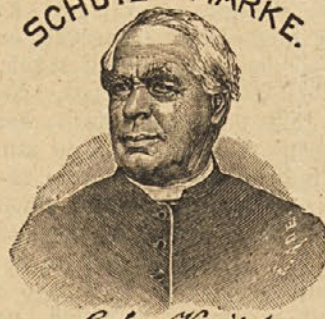
Marija Izop,

kosarske ulice šte. 7. v Celovcu.

Mala kmetija z gostilnico,

lepa, novo zidana hiša s pritličjem in prvim nadstropjem, še 8 let davka prosta, pri cesti, gostilnica dobro obiskana; zemljišča je blizu 6 oralov njiv, 5 oralov travnika in 13 oralov gozda. Več pové Jakob Hafner p. d. Kramar v Svetni vesi, pošta Podgoro (Unterbergen).

SCHUTZ - MARKE.

S. b. Kneipp.

Bratje Öl v Bregencu,

v Avstro-Ogerski državi edina od čistitega gospoda župnika Kneippa priporočena tovarna za sladno kavo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Kdor hoče uživati dobrote edino pristne, ne na pol sežgane in slabo okusne

Kneippove sladne kave, naj kupuje le rudeče, stirovoglato zavoje od Oelzovih bratov, ki nosijo kot varnostno marko sliko s ponovo. Mešana z

Ölzovo kavo,

ki je najboljša in najcenejša kavina primes, daje kavo, ki bobovo breztečno kavo daleč prekosi, ki je zdrava, dober kup in tečna.

Natorna vina
rudeča in bela.

Tirolec, rudeč po 16 do 18 kr. **sičiljanec**, črn, (najboljše laško vino) po 20 kr., **bela vina** po 24 do 26 kr. liter. Za pristnost in trpežnost se jamči. Pošilja se v sodih.

Zaloga moke
iz I. Budimpeštanskega parnega mline, vreče po 85 kil po izvirnih cenah.

Priporočam tudi svoje drugo **tržaško blago** in **žgane pijače** po nizkih cenah.

Kramarjem se daje še ceneje.
S spoštovanjem
Amand Prosen,
v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.

Flaše za ol (pivo)
s patentiranim zaklepom prodaja
Jurij Treffer,
trgovec z glaževino in porcelanom v Celovcu
na novem trgu zraven Dorerjeve kavarne.
Kdor jih vzame vsaj 50, dobi jih po tovarniški ceni:
polilitre po 10, litre po 11 kr.

Lekarna Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani
prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdravno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepljivim uplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata 1 gld., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Služba cerkovnika in organista

v Črnečah se oddá od 1. rožnika. Prosilci naj se oglasijo pri župnijskem uradu (najljubše osebno), kjer se tudi pogoji zvedó.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure čistilne mline za žito rezalnice za krmo samodelujoče aparate proti peronosperi tlačilnice za vino tlačilnice za sadje mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljsh konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in poštne prosto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo. Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Zaupnih mož v vsakej fari.

Velevažno, čez četrto stoletja obstoječe, povsod izvanredno zaupanje in spoštovanje uživajoče domače denarstveno podjetje (poročeni zaklad znaša čez 20 milijonov kron), čigar glavni sedež je na Dunaju, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čigar vsestransko priznana blagonsno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsakej fari po jednega zaupnega moža z nalogo, pospeševati večje razširjenje tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno zupanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko „201.191. Graz postlagernd“ več poizvedeti.